

Zajednica opština Crne Gore

Fondacija Insituta za otvoreno društvo

Projekat podržan od strane Fondacije insituta za otvoreno društvo

KOMUNALNA POLICIJA U MOJOJ OPŠTINI

Podgorica, decembar 2008.godine

I Uvod

„**Komunalna policija u mojoj opštini**“ je projekat Zajednice opština Crne Gore koji je podržala Fondacija Instituta za otvoreno društvo.

Glavni cilj projekta je **precizno definisanje poslova komunalne policije i njihovo organizovanje u okviru odgovarajuće službe.**

Posebni ciljevi su:

1. razgričavanje poslova komunalne policije u odnosu na poslove inspeksijskog nadzora u navedenim oblastima,
2. stvaranje uslova za razvoj efikasne i profesionalne komunalne policije koja obezbjeđuje komunalni red,
3. izmjena opštinskih odluka o komunalnoj policiji na način da se usklade sa rezultatima projekta,
4. jasno utvrđivanje odgovornosti komunalne policije i obezbjeđivanje vršenja nadzora nad radom komunalne policije,
5. informisanje građana o ulozi komunalne policije u njihovoj opštini (izrada informativne brošure).

Komunalna policija predstavlja službu u lokalnoj samoupravi koja treba da obezbijedi komunalni red u oblastima od značaja za svakodnevni život građana, kao što su: parkiranje, deponovanje otpada, snadbijevanje vodom, odvođenje otpadnih i atmosferskih voda, javna čistoća, javna rasvjeta, održavanje pijaca, parkova, zelenih površina, saobraćajnih oznaka i signalizacije, sahranjivanje, lokalni putevi, buka, radno vrijeme, prevoz putnika u gradskom i prigradskom saobraćaju, auto-taksi prevoz, pružanje informativnih usluga građanima i vršenje druge poslove iz nadležnosti jedinice lokalne samouprave propisane zakonom i odlukama skupštine. Službu komunalne policije treba promovisati jer građani nemaju dovoljno informacija o tomo šta komunalna policija radi, kada i kako mogu da joj se obrate i koju vrstu informacija mogu da dobiju od iste. U cilju podizanja kulture življenja, neophodno je da se u svim

jedinicama lokalne samouprave građani upoznaju o ulozi komunalne policije.

U cilju sagledavanja uloge i zadataka komunalne policije i ostvarivanja ciljeva projekta, formirana je radna grupa¹ koja je analizirala propise u oblasti komunalnih djelatnosti, zaštite i održavanja lokalnih puteva u odnosu na vršenje inspekcijskog nadzora, prevoz putnika u drumskom saobraćaju i drugih propisa koji su u neposrednoj i posrednoj vezi sa vršenjem poslova iz nadležnosti komunalne policije.

Radna grupa je pripremila analizu propisa sa zaključnim razmatranjima pod nazivom „Komunalna policija u mojoj opštini“ i dostavila svim jedinicama lokalne samouprave (službama komunalne policije i sekretarijatima nadležnim za komunalne poslove), kao i ministarstvima nadležnim za oblast komunalnih poslova, saobraćaja i puteva.

U okviru realizacije projekta, održan je okrugli sto na kojem su prisustvovali predstavnici lokalne samouprave koji su, nakon izvršene prezentacije, zaključili da treba pokrenuti određene inicijative za izmjenu i dopunu važećih zakona i propisa jedinica lokalne samouprave od interesa za preciznije definisanje poslova komunalne policije.

---

¹ Sastav radne grupe: **Ljubinka Radulović**, pomoćnik sekretara Zajednice; **Refik Bojadžić**, predsjednik Komisije za razvoj lokalne samouprave Zajednice opština; **Jovanka Laličić**, potpredsjednik Komisije za razvoj lokalne samouprave Zajednice opština; **Zdravko Vlahović**, načelnik Komunalne policije Opštine Nikšić; **Mikosav Bošković**, savjetnik u Ustavnom sudu; **Mustafa Drešević**, komunalni policajac – inspektor za puteve, Komunalna policija Glavnog grada Podgorice; **Fahret Maljević**, komunalni policajac – inspektor za drumski saobraćaj, Komunalna policija Glavnog grada Podgorice; **Sanja Živković**, savjetnik u Zajednici.

II Analiza zakonskih propisa

a) materijalni propisi

1.1. Zakon o lokalnoj samopravi („Sl.list RCG“, br. 42/03, 28/04, 75/05 i 13/06)

Članom 79. Zakona o lokalnoj samoupravi propisano je da opština ima službu za vršenje komunalnog nadzora – komunalnu policiju. Nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada komunalne policije vrši glavni administrator. Komunalna policija obezbeđuje komunalni red u oblasti parkiranja, deponovanja otpada, snadbijevanja vodom, odvođenje otpadnih i atmosferskih voda, javne čistoće, javne rasvjete, održavanja pijaca, parkova, zelenih površina, saobraćajnih oznaka i signalizacije, sahranjivanja, lokalnih puteva, buke, radnog vremena, prevoza putnika u gradskom i prigradskom saobraćaju, auto-taksi prevoza, pruža informativne usluge građanima i vrši druge poslove iz nadležnosti opštine propisane zakonom i odlukom skupštine.

Osim toga, članom 80 Zakona propisano je da se u pogledu prava i dužnosti i postupka vršenja poslova komunalne policije shodno primjenjuju odredbe zakona kojima se uređuje inspeksijska kontrola i drugi propisi. Pored toga, propisano je da komunalna policija ima legitimacije, službena odijela i oznake, te da oblik i sadržinu legitimacija, oznake, izgled i sadržaj i korišćenje uniforme i druga pitanja od značaja za rad komunalne policije propisuje skupština opštine.

Pored ovih određenja, članom 71 i 72 Zakona, propisano je da lokalna uprava, između ostalog, vrši upravni nadzor; da upravni nadzor obuhvata: nadzor nad zakonitošću akata javnih službi kojima se rješava o pravima, obavezama i pravnim interesima građana i pravnih lica; nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada javnih službi i inspeksijski nadzor, dok se članom 73 propisuju prava i obaveze organa lokalne uprave u obavljanju upravnog nadzora.

1.2. Zakon o komunalnim djelatnostima („Sl.list RCG“, br.12/95)

Zakonom o komunalnim djelatnostima (član 2) utvrđeno je da se komunalnim djelatnostima, u smislu navedenog zakona, smatraju: snabdijevanje vodom, prečišćavanje i odvođenje otpadnih voda, snabdijevanje toplotom, javni prevoz putnika u gradovima i drugim naseljima, uređivanje i održavanje parkova, javnih zelenih i rekreacionih površina, održavanje ulica saobraćajnica i drugih javnih objekata i regulacija i održavanje riječnih korita, održavanje grobalja i sahranjivanje, dimnjačarske usluge, održavanje javnih wc, održavanje javnih kupatila, kafilerija, javnih prostora za parkiranje, održavanje pijaca i pružanje usluga na njima.

Obavljanje komunalnih djelatnosti uređuje i obezbjeđuje jedinica lokalne samouprave (član 4), a nadležni organ jedinice lokalne samouprave propisuje opšte uslove korišćenja, čuvanja i održavanja komunalnih objekata, održavanja čistoće, uređivanja grada ili drugog naselja (član 6).

Jedinica lokalne samouprave, saglasno članu 10 Zakona, obezbjeđuje organizovano i trajno obavljanje i razvoj komunalnih djelatnosti, a naročito:

- 1) materijalne, tehničke i druge opšte uslove za obavljanje komunalnih djelatnosti i njihovo unapređivanje potreban obim i kvalitet komunalnih usluga;
- 2) **ostvarivanje nadzora i kontrole u obavljanju komunalnih djelatnosti.**

Odredbama člana 17 Zakona propisano je da nadzor nad radom preduzeća koje obavlja komunalnu djelatnost **vrši nadležni organ lokalne uprave, a poslove inspekcijskog nadzora vrši komunalni inspektor**, dok se članom 18 utvrđuju ovlašćenja komunalnog inspektora.

1.3. Zakon o putevima („Sl.list RCG“, br. 42/04)

Zakonom o putevima, članom 4, propisano je da je opštinski put javni put namijenjen povezivanju naselja u lokalnoj zajednici ili povezivanju sa naseljima u susjednim lokalnim zajednicama ili povezivanju dijelova naselja, prirodnih i kulturnih znamenitosti, pojedinih objekata i sl. na nivou lokalne zajednice. Opštinski putevi su: lokalni putevi, kao i ulice u naseljima. Lokalni put je javni put koji povezuje sela i naselja na teritoriji lokalne zajednice ili koji se nadovezuju na odgovarajuće puteve susjedne lokalne zajednice, a od značaja je za lokalni saobraćaj na teritoriji te lokalne zajednice. Lokalni putevi su i pristupni putevi koji povezuju željezničke stanice, pomorske luke, vazдушna pristaništa, turistička mjesta, kulturne i istorijske spomenike i slične objekte sa drugim javnim putevima.

Poslove razvoja, izgradnje, rekonstrukcije, održavanja, zaštite, korišćenja i upravljanja opštinskim putevima obavljaju nadležni organi jedinice lokalne samouprave.

Članom 5 Zakona propisano je da poslove razvoja, izgradnje, rekonstrukcije, održavanja, zaštite, korišćenja i upravljanja opštinskim putevima u zahvatu područja posebne namjene (nacionalni parkovi, morsko dobro itd.), obavljaju nadležni organi jedinice lokalne samouprave, uz prethodnu saglasnost nadležnog organa državne uprave, a mjerila za kategorizaciju za opštinske puteve utvrđuju nadležni organi lokalne samouprave, dok se kategorija novih opštinskih puteva na osnovu mjerila određuje prostornim planom jedinice lokalne samouprave. Jedinica lokalne samouprave, saglasno članu 13 Zakona, određuje nekategorisane puteve i uređuje način njihovog finansiranja, održavanja, izgradnje rekonstrukcije i korišćenja.

U odnosu na izgradnju javnih puteva, članom 27 Zakona, propisano je da jedinice lokalne samouprave snose i srazmjerni dio troškova za izgradnju puteva kroz naselja, ako je zbog potreba odvijanja saobraćaja u naselju taj put izgrađen u širem profilu nego izvan naselja. Pored toga, članom 42 Zakona, propisano je da na dijelu državnog puta koji prolazi kroz naselja, jedinice lokalne samouprave održavaju:

- objekte i naprave na, uz ili nad kolovozom državnih puteva koji su namijenjeni uređenju saobraćaja, odnosno sigurnosnom odvijanju saobraćaja kroz naselje;
- zaustavne trake, parkirališta i slične saobraćajne površine namijenjene odvijanju saobraćaja;
- prolaze iznad i ispod puta za pješake i bicikliste;
- javnu rasvjetu, semafore i drugu saobraćajnu signalizaciju koja je namijenjena bezbjednosti saobraćaja;
- pješačke i biciklističke staze.

Članom 64 Zakona utvrđeno je da je, u cilju zaštite javnih puteva, zabranjeno privremeno ili stalno zauzimanje javnog puta ili njegovog dijela ili izvođenje bilo kakvih radova na putu koji nijesu u vezi sa održavanjem ili rekonstrukcijom puta i to:

- vući po putu grede balvane, plugove drljače saonice kamene blokove i druge slične predmete; spuštati niz put niz strane usijeka zasjeka ili sa puta strane nasipa građu, drvo za ogrijev kamenje i drugi materijal; puštati stoku na put kosine nasipa i usijeka kao i graditi pojila za stoku u putnom i zaštitnom pojasu; držati đubrište i gnojne jame u putnom i zaštitnom pojasu; deponovati zamlje, otpadni građevinski i drugi materijal u putnom i zaštitnom pojasu; ispuštati vode, otpadne vode i druge nečistoće na put i putno zemljište, nanositi blato sa prilaznog puta na javni put, vaditi kamen, pijesak i šljunak u putnom pojasu, koristiti putni jarak za navodnjavanje okolnog zemljišta, zamazivati ili prljati kolovoz puta mazutom, naftom, motornim uljem i drugim masnim materijama, koristiti za pristup na put mjesto gdje nema dozvoljenog priključka, okretati traktore, plugove i druga poljoprivredna oruđa na javnom putu, postavljati i koristiti svjetiljke i druge svetleće naprave na putu ili pored puta koje bi mogle ometati ili ugrožavati saobraćaj, namjerno uz put paliti travu i druge otpadne materije, ostavljati na putevima ili bacati bilo kakve predmete, građevinski i drugi materijal, ukloniti, premjestiti zakloniti, oštetiti ili uništiti saobraćajni znak, vršiti i druge slične radnje kojima bi se mogao oštetiti javni put ili putni objekat ometati ili ugrožavati saobraćaj na javnom putu. Članom 66 utvrđeno je da je zabranjeno građevinski i drugi materijal koji ne služi za potrebe održavanja javnog puta držati pored javnog puta na manjem rastojanju od pet metara računajući od spoljne ivice putnog pojasa. Članom 68 utvrđeno je da je lice koje nanosi masnoće, blato, posipa,

deponuje ili baca materijal ili druge predmete na javni put dužno da ih ukloni. Vlasnici odnosno korisnici komercijalnih objekata pored javnih puteva dužni su odmah očistiti dio javnog puta ispred svojih objekata koji zaprljaju posjetioci tih objekata (član 69). Vozilo koje se onesposobi za dalju vožnju kao i teret koji je pao sa vozila imalac vozila odnosno tererta dužan je da omah ukloni sa kolovoza javnog puta. Članom 71 utvrđeno je da se na mjestima na kojima se sakupljaju građani u velikom broju ili se koriste za držanje stoke u većem broju a nalaze se pored javnih puteva sa gustim motornim saobraćajem, moraju se postaviti zaštitne ograde na način kako to zahtijeva bezbjednost saobraćaja ili zaštita puta i putnih objekata od oštećenja. Članom 73 utvrđeno je da pored javnih puteva na udaljenosti od 10 metara računajući od spoljne ivice putnog pojasa nije dozvoljeno podizati spomenike i postavljati spomen natpise, krajputaše i druge spomen znakove.

Članom 83 Zakona utvrđeno je da **poslove inspekcijskog nadzora za opštinske puteve vrši inspekcijski organ lokalne uprave nadležan za poslove saobraćaja**, dok su članom 84 propisana ovlašćenja i odgovornosti inspektora za puteve.

1.4. Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima („Sl.list RCG“, br. 72/05, 27/06 i 45/07)

Zakonom o bezbjednosti saobraćaja na putevima propisano je da jedinica lokalne samouprave, u skladu sa zakonom, uređuje: saobraćaj na svom području, tako što određuje: puteve sa pravom prvenstva prolaza; puteve sa jednosmjernim i dvosmjernim saobraćajem; postavljanje horizontalne, vertikalne i svjetlosne signalizacije; ograničenje brzine kretanja vozila; prostor za kretanje pješaka, bicikala, bicikala sa motorom, zaprežnih vozila i prostor za gonjenje i vođenje stoke; prostor za parkiranje vozila; pješačke zone, bezbjedne pravce za kretanje učenika i posebne tehničke mjere za bezbjednost pješaka u blizini obrazovnih, zdravstvenih i drugih ustanova, igrališta i sl. (član 2); radi održavanja sportskih i drugih priredbi ili radi obavljanja aktivnosti na putu zabranjuje saobraćaj na području jedne opštine. Odobrenje za njih se daje uz prethodnu saglasnost nadležnog organa.

Članom 11 utvrđeno je da se predmeti i materije koji mogu da ometaju ili ugroze bezbjednost saobraćaja ne smiju ostavljati na putu ili bacati po putu, a oštećena vozila ne smiju se ostavljati na putu. Pored toga, propisano je da je vozač dužan da sa kolovoza ukloni predmete koji sa njegovog vozila padnu na put i predmete koje je prilikom zaustavljanja vozila stavio na put. Vozač je dužan da, ako time ne ometa bezbjednost saobraćaja, sa kolovoza ukloni i predmete na koje naiđe u toku vožnje.

Članom 56 utvrđeno je da **vozač ne smije da zaustavi ili parkira vozilo na mjestu na kome bi ono ugrožavalo bezbjednost drugih učesnika u saobraćaju ili predstavljalo smetnju za normalno odvijanje saobraćaja ili kretanje pješaka.**

Vozač invalid kome su oštećeni donji ekstremiteti ili vozač vozila koje služi za prevoz slijepih lica može da zaustavi ili parkira vozilo i na mjestima na kojima je to po ovom zakonu zabranjeno osim u slučajevima predviđenim stavom 1 ovog člana kao i da je njegovo vozilo obilježeno posebnim znakom.

Na putu, mjestu, odnosno prostoru namijenjenom za zaustavljanje i prakiranje vozila ne smiju se ostavljati vozila koja se ne upotrebljavaju u saobraćaju zbog dotrajalosti (neregistrovana i sl.), kao ni drugi predmeti kojima se ometa odvijanje saobraćaja i ugrožava životna sredina, dok se trotoar ne smije zauzimati za bilo koje druge namjene osim za kretanje pješaka.

Izuzetno, nadležni organ može odobriti zauzimanje dijela trotoara u druge svrhe, pod uslovom da se time ne smanjuje preglednost puta i da je za nesmetan prolaz pješaka ostavljena površina širine 1,60 m

Članom 301 Zakona utvrđeno je da **inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona iz nadležnosti lokalne samouprave vrši nadležni organ lokalne uprave u skladu sa zakonom.**

1.5. Zakon o prevozu u drumskom saobraćaju („Sl.list RCG“, br. 45/05)

Zakonom o prevozu u drumskom saobraćaju, u članu 12, propisano je da nadležni organ jedinice lokalne samouprave izdaje licencu za javni prevoz putnika i tereta u unutrašnjem drumskom saobraćaju za: linijski gradski i prigradski prevoz; auto taksi prevoz i prevoz tereta u slučaju kada je prevoznik fizičko lice; u članu 20, da rešenje o izdavanju licence za javni prevoz putnika ili tereta u drumskom saobraćaju donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave i podnosiocu zahtjeva dostavlja licencu i izvode licence. Protiv rješenja može se izjaviti žalba nadležnom drugostepenom organu jedinice lokalne samouprave u roku od osam dana od dana prijema istog.

Nadalje, članom 21 Zakona predviđeno je da organ uprave i nadležni organ jedinice lokalne samouprave vode evidencije licenci i izvoda licenci, a članom 22 da se licenca ukida rješenjem nadležnog organa jedinice lokalne samouprave, protiv koga se može izjaviti žalba nadležnom drugostepenom organu lokalne uprave.

Članom 31 Zakona propisano je da saglasnost na izmjenu reda vožnje, dok traju okolnosti zbog kojih je izmjene izvršena, daje nadležni organ jedinice lokalne samouprave, a članom 38 da jedinica lokalne samouprave može odrediti da se na pojedinim relacijama u prigradskom saobraćaju van gradskog područja koriste mali autobusi zbog ograničavajućih saobraćajno-tehničkih karakteristika puta ili kada je manje izražena potreba za prevozom putnika na tim relacijama, kao i da bliže uslove organizacije i načina obavljanja linijskog prevoza u gradskom i prigradskom saobraćaju popisuje jedinica lokalne samouprave.

Jedinica lokalne samouprave, po članu 45, propisuje bliže uslove za obavljanje posebnog linijskog prevoza na svojoj teritoriji i vodi evidenciju o gradskom i prigradskom saobraćaju.

Pored toga, članom 63 Zakona utvrđeno je da se auto-taksi prevoz obavlja na osnovu licence koju izdaje nadležni organ lokalne samouprave, te da bliže uslove, organizaciju i način obavljanja auto-

taksi prevoza utvrđuje jedinica lokalne samouprave, dok se članom 65 utvrđuje da uslove i način obavljanja prevoza putnika u unutrašnjem drumskom saobraćaju, turističkim vozom, zaprežnim i sličnim vozilima utvrđuje jedinica lokalne samouprave. Po članu 78 Zakona, glavno autobusko stajalište određuje se rješenjem organa uprave u saradnji sa organom uprave nadležnim za državne puteve, odnosno organom lokalne uprave nadležnim za opštinske puteve na osnovu saobraćajno-tehničkih uslova propisanih ovim zakonom i geostrateškog i saobraćajnog značaja za građane.

Autobuska stajališta, pored opštinskih puteva, prema članu 80, određuje organ lokalne uprave nadležan za opštinske puteve, a odobrenje za prevoz za sopstvene potrebe izdaje nadležni organ jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji podnosilac zahtjeva ima sjedište ili prebivalište, kao i to da vodi evidenciju izdatih odobrenja o prevozu za sopstvene potrebe.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave, saglasno članu 103 Zakona, vrši nadzor nad primjenom ovog zakona u odnosu na javni prevoz u gradskom i prigradskom linijskom i slobodnom saobraćaju kao i prevoz za sopstvene potrebe na području jedinice lokalne samouprave, a poslove inspekcijskog nadzora u okviru nadležnosti jedinice lokalne samouprave vrši inspekcijski organ lokalne uprave nadležan za poslove saobraćaja.

Poslove inspekcijskog nadzora u okviru nadležnosti jedinice lokalne samouprave iz člana 103 stav 2 ovog zakona vrši inspekcijski organ lokalne uprave nadležan za poslove saobraćaja.

Pored ovlašćenja utvrđenih Zakonom o inspekcijskom nadzoru, inspektor je ovlašćen da:

- 1) pregleda: motorna vozila; autobuske stanice; glavna autobuska stajališta; autobuska stajališta; teretne stanice; ugovore; prevozne isprave; licence; izvode licenci; dozvole; odobrenja, rješenja, redove vožnje i drugu dokumentaciju koja omogućava uvid u poslovanje prevoznika, lica koje upravlja autobuskom stanicom, glavnim autobuskim stajalištem ili teretnom stanicom, kao i da utvrđuje identitet tih lica;

- 2) naredi otklanjanje nedostataka u vezi: ispunjavanja propisanih uslova za obavljanje javnog prevoza putnika i tereta; prevoza za sopstvene potrebe; uslova za rad autobuskih stanica, glavnih autobuskih stajališta i teretnih stanica; uredne kontrole tehničke ispravnosti vozila; pridržavanja reda vožnje; izvršavanja zadataka i poslova stručnog i voznog osoblja.

Pored upravnih mjera i radnji utvrđenih Zakonom o inspekcijskom nadzoru, inspektor ima ovlašćenje da, između ostalog:

- 1) isključi vozilo kojim se vrši javni prevoz putnika i tereta, odnosno prevoz za sopstvene potrebe suprotno ovom zakonu i drugim propisima, odredi mjesto parkiranja vozila, oduzme saobraćajnu dozvolu i registarske tablice u trajanju od 48 sati, a u slučaju ponovnog isključivanja vozila u trajanju od sedam dana, odnosno do 30 dana ukoliko zabranjenu radnju ponovi, pri čemu sve posledice i troškove nastale u vezi isključenja snosi prevoznik;
- 2) privremeno oduzme dozvolu za prevoz ukoliko posumnja u njenu ispravnost, odnosno ukoliko prevoznik obavlja prevoz suprotno ovom zakonu ili međunarodnom ugovoru, o čemu bez odlaganja obavještava organ uprave.

1.6. Zakon o vodama („Sl.list RCG“, br. 27/07)

Zakonom o vodama, u članu 8, propisano je da se vode od lokalnog značaja upisuju u registar koji vodi nadležni organ lokalne uprave a u članu 9, da se vodno dobro prema značaju dijeli na vodno dobro od značaja za Republiku i vodno dobro od lokalnog značaja. Članom 18 propisano je da je upravljanje vodama i vodnim zemljištem od lokalnog značaja u nadležnosti jedinice lokalne samouprave, ako ovim zakonom nije drugačije određeno. Nadalje, članom 35 propisano je da se vodni objekti dijele, između ostalog, i na vodne objekte za prihvatanje, prečišćavanje i odvođenje otpadnih voda i zaštitu voda od zagađivanje (kao što su: kanali, javna kanalizacija, kolektori, postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, postrojenja za preradu otpadnih voda, postrojenja za preradu otpadnih muljeva, postrojenja za preradu procjednih voda, idr.).

Osim toga, članom 40 propisano je da se voda mora koristiti racionalno i ekonomično, a članom 42 da način i uslove upotrebe voda za piće, sanitarne potrebe, pojenje stoke, i sl., kupanje i rekreaciju u površinskim vodama i gašenje požara i obavljanje poslova zaštite ljudi i dobara bliže uređuje propisom nadležnog organa jedinice lokalne samouprave. Nadalje, članom 51 Zakona predviđeno je da je preduzeće za vodovod i kanalizaciju dužno da postavi uređeje i obezbijedi stalno i sistematsko registrovanje količine vode i sl. Članom 100 predviđeno je da opšti plan zaštite od štetnog dejstva za vode od lokalnog značaja donosi nadležni organa lokalne samouprave, uz prethodno mišljenje ministarstva, a operativni plan zaštite od štetnog dejstva za vode od lokalnog značaja nadležni organ lokalne uprave uz saglasnost nadležnog organa uprave, kao i to da zaštitu od erozija i bujica, saglasno članu 103, sprovodi jedinica lokalne samouprave, a nadležni organ lokalne uprave određuje preventivne mjere i neophodne radove u vezi sa tim. Vodnim objektima za zaštitu od štetnog dejstva voda od lokalnog značaja, saglasno članu 108, upravlja jedinica lokalne samouprave.

Član 161, 162 i 163 ovog zakona predviđeno je da **nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu istog, vrši, između ostalog, u okviru utvrđenih nadležnosti, i nadležni organ lokalne uprave.**

1.7. Zakon o etažnoj svojini („Sl.list RCG“, br. 71/04, 13/07 i 47/08)

Zakonom o etažnoj svojini, u članu 51, predviđeno je da nadležni organ jedinice lokalne samouprave donosi odluku o kućnom redu (inspeksijski nadzor u sprovođenju odluke o kućnom redu vrši komunalna inspekcija – komunalna policija).

1.8. Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini („Sl.list RCG“, br. 45/06)

Zakonom o zaštiti buke u životnoj sredini, u članu 26, predviđeno je da nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu istog vrše nadležni organi lokalne uprave u odnosu na objekte i djelatnosti za koje odobrenje za rad izdaju nadležni organi lokalne uprave, u skladu sa zakonom. U članu 27, propisano je da poslove inspekcijeskog nadzora, u odnosu na objekte i djelatnosti za koje odobrenje za rad izdaju nadležni organi lokalne uprave, vrši organ lokalne uprave nadležan za poslove komunalne policije, preko komunalnog inspektora, u skladu sa zakonom.

1.9. Zakon o zaštiti dobrobiti životinja („Sl.list RCG“, br. 14/08)

Zakonom o zaštiti dobrobiti životinja, u članu 27, stav 7, propisano je da uslove i način držanja kućnih ljubimaca, način postupanja sa napuštenim i izgubljenim životinjama (kućnim ljubimcima), način zbrinjavanja i kontrole njihovog razmnožavanja propisuje nadležni organ lokalne samouprave. Nadalje, u članu 28, propisano je da ako nije osnovano sklonište za napuštene životinje (kućne ljubimce), njegovo osnivanje i rad finansira jedna ili više jedinica lokalne samouprave u skladu sa njihovim potrebama, te da sakupljanje napuštenih i izgubljenih životinja organizuju i finansiraju jedinice lokalne samouprave.

Članom 48 Zakona utvrđeno je da inspekcijски nadzor nad sprovođenjem zakona vrši organ uprave, te da poslove inspekcijeskog nadzora vrše veterinarski inspektori.

Napomena: Kako se u članu 27, stav 7, utvrđuje ovlašćenja nadležnog organa lokalne samouprave da propiše uslove i način držanja kućnih ljubimaca, način postupanja sa napuštenim i izgubljenim životinjama (kućnim ljubimcima), način zbrinjavanja i kontrole njihovog razmnožavanja, može se zaključiti da nadzor nad primjenom odnosnog propisa jedinice lokalne samouprave vrši komunalna policija preko komunalnog policajca.

b) procesni zakoni

2.1. Zakon o opštem upravnom postupku („Sl.list RCG“, br. 60/03)

Komunalna policija, u vršenju svojih nadležnosti, između ostalog, primjenjuje i **Zakon o opštem upravnom postupku**.

2.2. Zakon o inspeksijskom nadzoru („Sl.list RCG“, br. 39/03)

Zakonom o inspeksijskom nadzoru uređuju se načela inspeksijskog nadzora, način i postupak vršenja inspeksijskog nadzora, obaveze i ovlašćenja inspektora i druga pitanja od značaja za vršenje inspeksijskog nadzora.

Inspeksijski nadzor u skladu sa ovim Zakonom i drugim propisom vrše ministarstva i organi uprave preko inspeksijskih organa. Odredbe ovog zakona primjenjuju se na sve upravne oblasti, osim kada je njegova primjena isključena posebnim Zakonom. Odredbe ovog zakona shodno primjenjuju organu lokalne samouprave, u skladu sa zakonom i drugim propisima, u slučaju kada vrše inspeksijski nadzor.

Inspeksijski nadzor se vrši u pogledu pridržavanja zakona, drugih propisa i opštih akata, kao i preduzimanje upravnih i drugih mjera i radnji, u cilju da se utvrđene nepravilnosti usklade sa propisima.

Ovlašćenja i obaveze inspektora propisane su članovima 14 i 15 Zakona o inspeksijskom nadzoru.

Na osnovu člana 14, u vršenju inspeksijskog nadzora inspektor ima ovlašćenja da:

1. pregleda objekte i prostorije, zemljište, opremu i uređaje, sredstva rada i druge predmeta, proizvode koji se stavljaju u promet, robu u prometu, vršenje prometa robe i pružanja

- usluga, poslovne knjige, evidencije i registre, ugovore, javne isprave i drugu poslovnu dokumentaciju,
2. utvrđuje identitet subjekta nadzora i drugih lica,
  3. uzima izjave od subjekata nadzora i drugih lica,
  4. uzima uzorke koji su potrebni za utvrđivanje činjeničnog stanja,
  5. naredi preduzimanje odgovarajućih mjera i radnji radi obezbeđenja vršenja nadzora,
  6. privremeno oduzme dokumentaciju, predmete i druge stvari koje su neophodne radi utvrđivanja činjeničnog stanja,
  7. zabrani vršenje određenih radnji,
  8. obezbijedi izvršenje naređenih mjera,
  9. preuzima i druge propisane mjere kojima se obezbeđuje vršenje inspeksijskog nadzora.

Članom 15. Zakona propisane su obaveze i ovlašćenja inspektora u otklanjanju nepravilnosti da subjektu nadzora:

1. ukaže na utvrđene nepravilnosti i odredi rok za njihovo otklanjanje,
2. naredi preduzimanje odgovarajućih mjera i radnji u roku koji odredi,
3. privremeno zabrani vršenje djelatnosti i drugih radnji,
4. privremeno oduzme predmete ili sredstva kojima je učinjeno neko kažnjivo dijelo do okončanja tog postupka,
5. izriče novčane kazne, u skladu sa zakonom i drugim propisom,
6. podnese zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka,
7. podnese krivičnu ili odgovarajuću prijavu,
8. vrši druga ovlašćenja i obaveze, u skladu sa propisima.

Članom 16. Zakona predviđene su upravne mjere i radnje koje inspektor primjenjuje prilikom vršenja inspeksijskog nadzora, kada ocijeni da je povrijeđen zakon ili drugih propis ili da se ne poštuju propisani standardi ili normativi, i to da:

1. naredi otvaranje odnosno zatvaranje objekta ili prostorije,
2. naredi obustavu gradnje odnosno izvođenja radova,
3. naredi rušenje, uklanjanje bespravno započetog ili podignutog objekta i uklanjanje stvari sa određenog prostora,
4. naredi povlačenje robe iz prometa odnosno stavljanje robe u promet,

5. naredi oduzimanje ili uništeje stvari, roba i drugih proizvoda kao i životinja,
6. zabrani korišćenje prostora, sredstava rada, opreme, pogona, uređaja, poslovnih i drugih objekata, prevoznih i drugih sredstava,
7. zabrani raspolaganje novčanim sredstvima sa poslovnog računa,
8. zabrani proizvodnju, upotrebu ili promet robe ili pružanje usluga,
9. zabrani kretanje lica i objekata na određenom prostoru, kada postoji opasnost ugrožavanje života i zdravlja fizičkih lica,
10. zabrani vršenje bilo koje radnje kojom se ugrožava životna sredina, imovina, ili se dovodi u opasnost život ili zdravlje fizičkih lica,
11. oduzme predmete, opremu, sredstva rada i druga sredstva kojima je učinjeno neko kažnjivo dijelo, do odluke nadležnog organa,
12. oduzme ostvarenu imovinsku korist, do odluke nadležnog organa.

2.3. Zakon o prekršajima („Sl.list RCG“, br. 25/94, 29/94, 38/96 i 48/99)

Članom 4 **Zakona o prekršajima** predviđeno je da se prekršaji mogu propisivati i odlukom jedinice lokalne samouprave. Članom 34 predviđeno je, između ostalog, da se mogu preduzeti i zaštitne mjere oduzimanja predmeta i sl., te da se zaštitna mjera oduzimanja predmeta može propisati i odlukom, a članom 36 da se predmeti mogu oduzeti i kada nijesu u svojini učinioaca, radi sigurnosti robnog prometa.

Prvostepeni prekršajni postupak vode područni organi za prekršaj, ministarstva i drugi organi uprave, dok organi lokalne uprave vode prekršajni postupak za prekršaje propisane odlukom skupštine jedinice lokalne samouprave, kao i za prekršaje propisane zakonom ili uredbom koje neposredno izvršava organ lokalne uprave (čl. 71-73).

Prekršajni postupak u drugom stepenu vodi Vijeće za prekršaje, odlučujući po žalbama izjavljenim protiv odluka prvostepenih organa (čl. 70 i 79).

Napomena: U smislu Zakona o prekršajima, prvostepeni organ za vođenje prekršajnog postupka je: ovlašćeni službenik za vođenje prekršajnog postupka i područni organ za prekršaje, (u zavisnosti od vrste sankcije koja se može izreći za prekršaje – čl. 77, 78 i 81).

c) Inspekcijski nadzor u drugim oblastima

Radi jasnijeg razgraničenja ovlašćenja i odgovornosti komunalne policije u odnosu na inspekcijski nadzor koji vrši tržišna, sanitarna, vodoprivredna i građevinska inspekcija, daju se odredbe pojedinih zakona kojima se utvrđuju nadležnosti tih inspekcija.

3.1. Zakon o tržišnoj inspekciji („Sl.list RCG“, br.56/92 i 27/94)

Članom 1 **Zakona o tržišnoj inspekciji** propisano je da ministarstvo nadležno za poslove trgovine vrši inspekcijsku kontrolu preko tržišnih inspektora nad primjenom zakona, drugih propisa i opštih akata koji se odnose naročito na:

- cijene proizvoda u prometu robe na malo,
- cijene proizvoda u oblasti zanatstva i ličnih usluga,
- stambeno-komunalne djelatnosti, uređenja naselja i prostora, izdavačke i novinsko-izdavačke djelatnosti,
- kvalitet svih proizvoda u prometu na malo,
- kontrolu mjera, zaštitu robnih i uslužnih žigova, znakova kvaliteta i standarda i oznake porijekla proizvoda u prometu na malo,
- cijene usluga iz oblasti privredne djelatnosti,
- zaštitu cijena u poljoprivredi koje propisuje nadležni organ u Republici,
- uslove za vršenje privrednih djelatnosti,
- i druge poslove određene zakonom.

Članom 6 Zakona propisano je **će tržišni inspektor, ako utvrdi da proizvodi, odnosno usluge, odstupaju od propisanih standarda i drugih normi kvaliteta i kvantiteta u ugostiteljskim i zanatskim uslugama, odnosno nemaju deklarirana svojstva i osobine, ili im je protekao rok upotrebe, ili nema dokaze o njihovom porijeklu, ili se netačno mjeri, ili da se pri mjerenju upotrebljava neispravno mjerilo odnosno tegovi, donijeti rješenje kojim će zabraniti promet i korišćenje proizvoda usluga ili naložiti otklanjanje utvrđenih nepravilnosti.**

Članom 8 Zakona propisano je da **će tržišni inspektor oduzeti robu, odnosno predmet ukoliko postoji sumnja da je učinjeno krivično djelo, privredni prestup ili prekršaj. O oduzetoj robi odnosno predmetu inspektor je dužan izdati potvrdu sa tačnim naznačenim predmetima odnosno vrste i količine robe.**

3.2. Zakon o zaštiti potrošača („Sl.list RCG“, br.26/07)

U obavljanju djelatnosti, tržišni inspektor vrši nadzor nad sprovođenjem **Zakona o zaštiti potrošača.**

Članom 9 Zakona, propisano je da je **zabranjena prodaja zdravstveno i higijenski neispravnih proizvoda, proizvoda kojima je istekao rok upotrebe i proizvoda koji nijesu deklarirani u skladu sa zakonom, kao i prodaja proizvoda namijenjenih potrošačima koji u predviđenom roku trajanja i u skladu sa svrhom i predviđenim uslovima čuvanja i korišćenja mogu ugroziti život i zdravlje potrošača životnu sredinu ili mogu da nanesu štetu imovini potrošača.**

Prodajom izvan poslovnih prostorija, u smislu ovog zakona (član 48), smatra se prodaja proizvoda:

- 1. na javnom mjestu,**
- 2. u mjestu stanovanja ili radnom mjestu potrošača ili drugog potrošača, prilikom posjete trgovca bez zahtjeva potrošača,**

3. u mjestu stanovanja ili radnom mjestu potrošača, prilikom posjete trgovca na izričit zahtjev potrošača, ali je ugovor zaključen za proizvod za koji potrošač nije znao ili mogao znati da se nalazi u ponudi trgovca u okviru njegove djelatnosti.

Članom 124. Zakona propisano je da inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrše: ministarstvo nadležno za poslove zaštite potrošača, preko tržišnih inspektora, kao i ministarstva nadležna za: poslove turizma i zaštite životne sredine, poslove zdravlja, poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, poslove energetike i uređenja prostora, poslove saobraćaja i telekomunikacija, poslove finansija, kao i Sekretarijat za razvoj i Centralna banka i drugi nadležni organi. Istim članom je propisano da ministarstva ili drugi nadležni organi vrše inspekcijski nadzor preko inspektora nadležnih u odgovarajućoj oblasti, odnosno ovlašćenih lica u skladu sa zakonom.

Članom 125. Zakona propisano je da inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, u okviru nadležnosti lokalne samouprave, vrše i nadležni organi lokalne uprave **preko lokalnih inspektora**, u skladu sa zakonom.

3.3. Zakon o sanitarnoj inspekciji („Sl.list RCG“, br.56/92 i 27/94 i „Sl.list CG“, br. 14/07)

Članom 2 **Zakona o sanitarnoj inspekciji** predviđeno je da sanitarna kontrola obuhvata nadzor nad:

1. **sprečavanjem i suzbijanjem zaraznih bolesti,**
2. **vodom za piće, objektima i uređajima za snadbijevanjem vodom za piće,**
3. **proizvodnjom i prometom životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe koji podliježu sanitarnoj kontroli,**
4. **izvorima jonizirajućeg zračenja, koja služe u medicinske svrhe,**
5. **prostornim i urbanističkim planovima, izgradnjom, rekonstrukcijom i puštanjem u upotrebu objekata, postrojenja i uređaja,**

6. **proizvodnjom i prometom lijekova, otrova i opojnih droga,**
7. **otpadnim vodama i drugim otpadnim materijama, kao i uređajima i mjerama za sprečavanje štetnog uticaja za zdravlje ljudi,**
8. **sprovođenjem mjera za zaštitu zdravlja od buke i vibracija,**
9. **sanitarno-tehničkim i higijenskim uslovima objekata koji podliježu sanitarnoj kontroli, objekata i sredstava javnog saobraćaja i javnih površina kao i ostalih javnih mjesta;**
10. zaposlenim licima koja svojim zdravstvenim stanjem, mogu ugroziti zdravlje stanovništva, i
11. u drugim slučajevima kada je to određeno.

Osim toga, članom 3. Zakona, propisano je da sanitarna kontrola nad prostornim i urbanističkim planovima, **izgradnjom, rekonstrukcijom,** i puštanjem u upotrebu objekata, postrojenja i uređaja, u postupku **izdavanja sanitarne saglasnosti nad izgradnjom objekata,** obuhvata pregled lokacije i tehničke dokumentacije u postupku izdavanja odobrenja za građenje, radi utvrđivanja da li je objekat izgrađen u skladu sa sanitarno-tehničkim i higijenskim uslovima i pregled izgrađenog objekta u postupku izdavanja odobrenja za upotrebu radi utvrđivanja da li je izgrađen u skladu sa tehničkom dokumentacijom.

Članom 4. Zakona propisano je da **sanitarni inspektor daje saglasnost za:**

1. **objekte za proizvodnju i promet predmeta opšte upotrebe;**
2. objekte i postrojenja za proizvodnju i primjenu izvora jonizirajućih zračenja koji se koriste za medicinske svrhe;
3. objekte za proizvodnju i promet lijekova, otrova i opojnih droga;
4. industrijske i zanatske objekte;
5. **vodovod i kanalizaciju;**
6. turističke i ugostiteljske objekte;
7. objekte i uređaje za ispuštanje, prečišćavanje i odstranjivanje otpadnih voda i drugih materijala;
8. objekte zdravstvenih, socijalnih vaspitnih i obrazovnih ustanova;
9. **objekte i sredstva saobraćaja;**

10. **stambene zgrade i pojedinačne stambene objekte;**
11. **javne i druge komunalne objekte.**

Članom 5 Zakona propisana su **ovlašćenja i obaveze sanitarnog inspektora** i, s tim u vezi, predviđeno je da u vršenju sanitarne kontrole, sanitarni inspektor, pored obaveza i ovlašćenja utvrđenih Zakonom o inspekcijskoj kontroli (član 14. 15.) ima obavezu i ovlašćenje da:

1. Zabrani upotrebu radnih i pomoćnih prostorija odnosno prostora, postrojenja i uređaja koji ne ispunjavaju propisane sanitarno-tehničke, higijenske, prostorne ili funkcionalne uslove za obavljanje proizvodnje, zdravstvene, vaspitno-obrazovne i ugostiteljske djelatnosti, **promet roba, pružanje usluga u prometu roba**, zanatskih usluga, vodosnadbijevanja, te za druge nemjene, dok se ne ispune svi propisani uslovi, odnosno dok se ne uklone higijenski i sanitarno-tehnički nedostaci, uključujući i obavezan pregled zaposlenih lica koja podliježu zdravstvenom nadzoru koji neposredno ugrožavaju zdravlje građana ili zbog kojih je rad na tim mjestima štetan po zdravlje.
2. Zabrani rad licima koja podliježu obaveznom zdravstvenom pregledu, a koja ne posjeduju dokaz o zdravstvenom stanju, izdat od ovlašćene zdravstvene ustanove ili kada svojim zdravstvenim stanjem ugrožavaju zdravlje stanovništva.
3. **Zabrani upotrebu prostorija, odnosno prostora, zgrada i objekata, postrojenja i uređaja, ukoliko je pušten u pogon odnosno upotrebu suprotno datoj saglasnosti** ili bez prethodno pribavljene saglasnosti sanitarnog inspektora, dok se ne postupi u skladu sa izdatom saglasnošću, odnosno dok se saglasnost ne pribavi.
4. Sprovodi i druge propisane mjere kad je ugroženo zdravlje ljudi.

3.4. Zakon o vodama („Sl.list CG“, br. 27/07) Ovlašćenja i odgovornosti vodoprivredne inspekcije

U članu 162 **Zakona o vodama** propisano je da inspektor za vode vrši nadzor, između ostalog:

- nad izgradnjom objekata i izvođenjem drugih radova koji mogu da prouzrokuju kvalitativne ili kvantitativne promjene u prirodnom ili vještački uspostavljenom vodnom režimu;
- vodnih akata, dokumentacije za odbranu od poplava, katastara voda, zagađivača voda, bujičnih tokova i vodnih objekata, akata u racionalizaciji potrošnje vode (dokumenti iz oblasti komunalne djelatnosti), poslovnih knjiga i ostalih dokumenata;
- ispunjenosti uslova iz vodnih akata, kao i kontrolu da li je način iskorišćavanja vodnih objekata i postrojenja u skladu sa izdatim vodnim saglasnostima, odnosno vodnim dozvolama i potvrđama;
- funkcionisanja uređaja na vodnim objektima od javnog interesa, kao i na drugim objektima i postrojenjima čijim neodgovarajućim radom može biti ugrožen režim voda;
- režima i kvaliteta voda u vodotocima, jezerima, priobalnom moru i podzemnim vodama;
- funkcionisanja, ispravnosti i efikasnosti uređaja za prečišćavanje otpadnih voda;
- poštovanja propisanog vodnog režima u pogledu obezbjeđenja garantovanog minimalnog proticaja nizvodno od zahvata vode.

Nadalje, članom 163 propisano je da je inspektor za vode, kada utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis ili da se ne poštuju standardi i normativi, obavezan da, pored upravnih mjera i radnji propisanih zakonom kojim se uređuje inspeksijski nadzor, preduzme i sledeće upravne mjere i radnje:

- **zabrani, odnosno obustavi rad ili radove koji se izvode suprotno izdatoj vodnoj saglasnosti, odnosno vodnoj dozvoli ili bez vodne saglasnosti, odnosno vodne dozvole;**
- **zabrani ili ograniči korišćenje voda, ispuštanje voda, eksploataciju materijala iz vodotoka, odnosno**

korišćenje objekata i postrojenja u slučajevima utvrđenim ovim zakonom;

- **naredi uklanjanje drveća i žbunastog bilja koji su izgrađeni, odnosno zasađeni bez vodne saglasnosti;**
- naredi otklanjanje uzroka zagađenja na vodnom objektu, vodnom zemljištu ili vodnom režimu i dovođenje u prvobitno stanje;
- zabrani rad, odnosno obavljanje djelatnosti pravnim licima ili preduzetnicima, kada utvrdi da otpadne vode koje ispuštaju sadrže opasne i štetne materije u količinama većim od dozvoljenih, dok se količine tih materija ne smanje ispod dozvoljenih granica;
- **naredi sađenje drveća i žbunastog bilja u slučajevima utvrđenim ovim zakonom;**
- **naredi rušenje objekata i postrojenja i uklanjanje određenih predmeta, materijala i drugog što može narušavati utvrđeni režim voda.**

3.5. Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata („Sl.list CG“, br. 51/08)

Članom 9. Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata utvrđuje se da **građenje objekta** obuhvata izvođenje radova (pripremnih radova, zemljanih radova, radova na izradi građevinskih konstrukcija, građevinsko-instalaterskih radova, radova na ugradnji građevinskih proizvoda, ugradnji postrojenja i opreme i drugih radova) radi građenja novog objekta, rekonstrukcije, ili radi promjene stanja u prostoru.

Članom 117. stav 1. Zakona propisano je da se odredbe ovog zakona ne odnose na građenje, postavljanje i uklanjanje:

- pomoćnih objekata koji služe korišćenju stambenog i drugog objekta, a grade se na istoj urbanističkoj parceli (barake, garaže, ostave, septičke jame, bunari, ograde i sl.);
- montažne objekte privremenog karaktera koji se postavljaju u naseljenim mjestima (kiosci za prodaju različitih vrsta roba i pružanja usluga, ljetne bašte, pokretne tezge, manji sportski i parking objekti i sl.).

Stavom 2. je propisano da jedinica lokalne samouprave uređuje građenje, postavljanje i uklanjanje objekata iz stava 1 ovog člana.

Članom 144. Zakona propisano je da nadzor nad primjenom ovog zakona i drugih propisa iz oblasti uređenja prostora i izgradnje objekata vrši Ministarstvo i organ uprave, odnosno lokalna samouprava; dok je članom 145. Zakona propisano da poslove inspeksijskog nadzora u oblasti uređenja prostora i izgradnje objekata, u okviru propisanih nadležnosti, vrši organ uprave, u skladu sa ovim zakonom; te da poslove inspeksijskog nadzora u oblasti izgradnje objekata vrše i nadležne inspekcije, u skladu sa posebnim propisima.

III Ovlašćenja i odgovornosti komunalnog inspektora, inspektora za puteve i inspektora za drumski saobraćaj

1. Komunalni inspektor

Članom 17 **Zakona o komunalnim djelatnostima** propisano je da poslove inspeksijskog nadzora vrši komunalni inspektor, dok se članom 18. utrđuju sledeća ovlašćenja komunalnog inspektora:

- da kontroliše da li se komunalna djelatnost obavlja na način utvrđen zakonom i propisima donijetim na osnovu zakona;
- **da kontroliše stanje komunalnih objekata;**
- **da naredi uklanjanje stvari i drugih predmeta sa javnih površina, ako su oni tu ostavljeni protivno propisima jedinice lokalne samouprave;**
- **da zabrani korišćenje javnih površina protivno njihovoj namjeni;**
- **da naredi izvršavanje utvrđenih obaveza i preduzimanje mjera za otklanjanje nedostataka;**
- **da izriče i naplaćuje novčane kazne na licu mjesta za prekršaje, po propisima koje donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave;**
- **da preduzima druge mjere utvrđene ovim zakonom i propisima nadležnog organa jedinice lokalne samouprave.**

Napomena:

Sva ovlašćenja iz člana 18. Zakona o komunalnim djelatnostima koji je na snazi obavljaju komunalni policajci, u skladu sa opštinskim odlukama o komunalnoj policiji.

2. Inspektor za puteve

Članom 84-86. **Zakona o putevima** utvrđena su sledeća ovlašćenja i odgovornosti inspektora za puteve:

- da pregleda radove na rekonstrukciji i održavanju javnog puta, njegovog dijela i putnog objekta;
- da pregleda tehničku i drugu dokumentaciju za rekonstrukciju i održavanje javnog puta, njegovog dijela i putnog objekta;
- da kontroliše izvođenje radova redovnog održavanja puteva, koji su predmet ugovora o održavanju javnih puteva;
- da kontroliše stanje javnog puta, njegovog dijela i putnog objekta;
- da prati pravilno održavanje javnog puta, njegovog dijela i putnog objekta u skladu sa tehničkim i drugim propisima i uslovima kojima se osigurava sposobnost javnog puta, njegovog dijela i putnog objekta za nesmetano i bezbjedno odvijanje saobraćaja;
- da kontroliše uslove odvijanja saobraćaja na javnom putu;
- da kontroliše pravilno i redovno sprovođenje propisanih mjera zaštite javnog puta;
- da prati primjenu tehničkih propisa, tehničkih normativa i standarda i normi kvaliteta prilikom izvođenja radova i upotrebe materijala kod rekonstrukcije i održavanja javnog puta;
- da kontroliše da li izvođač radova na rekonstrukciji javnog puta, njegovog dijela i putnog objekta vodi knjigu inspekcije i građevinski dnevnik na propisan način;
- da provjerava da li se javni put, njegov dio i putni objekat koristi na osnovu izdate upotrebne dozvole, te da li je izdata na propisan način.

Radi otkanjanja utvrđenih nepravilnosti, inspektor za puteve je ovlašćen da subjektu nadzora:

1. naredi zabranu saobraćaja ili saobraćaja određene vrste vozila na javnom putu, njegovom dijelu i putnom objektu kojima se ugrožava ili može biti ugrožena bezbjednost saobraćaja ili kojima se nanosi šteta na javnom putu;

2. naredi otklanjanje nedostataka na javnom putu, njegovom dijelu i putnom objektu kojima se ugrožava ili može biti ugrožena bezbjednost saobraćaja;
3. naredi investitoru pribavljanje upotrebne dozvole, u roku koji ne može biti kraći od 30 dana, ako utvrdi da se javni put, njegov dio ili putni objekat za koje je izdata građevinska dozvola, koristi bez upotrebne dozvole, a ako investitor ne pribavi upotrebnu dozvolu u utvrđenom roku, privremeno zabrani saobraćaj na javnom putu, njegovom dijelu ili putnom objektu;
4. naredi otklanjanje nedostataka u utvrđenom roku, ako utvrdi da se prilikom izvođenja radova i upotrebe materijala pri rekonstrukciji i održavanju javnog puta, njegovog dijela ili putnog objekta, ne primjenjuju tehnički propisi, tehnički normativi i standradi i norme kvaliteta, kao i propisani uslovi za bezbjednost saobraćaja, a ako se u utvrđenom roku nedostaci ne otklone zabrani odnosno obustavi dalje izvođenje radova i naredi rušenje i uklanjanje izgrađenih, rekonstruisanih i održavanih dijelova javnog puta, njegovog dijela ili putnog objekta na kojima nijesu otkonjeni naređeni nedostaci.

Pored upravnih mjera i radnji propisanih Zakonom o inspekcijskom nadzoru, inspektor za puteve preduzima i sledeće upravne mjere i radnje:

1. da zabrani odnosno obustavi izvršenje radova koji se izvode protivno zakonu i drugim propisima, tehničkim normativima i tehničkim standradima i normama kvaliteta prilikom izvođenja radova i upotrebe materijala pri rekonstrukciji i održavanja javnog puta, njegovog dijela ili putnog objekta suprotno uslovima odvijanja saobraćaja na javnom putu njegovom dijelu i putnom objektu ili suprotno propisima propisanim mjerama zaštite javnog puta, njegovog dijela ili putnog objekta;
2. da naredi rušenje i uklanjanje objekata izgrađenih, odnosno postavljenih u zaštitnom pojasu javnog puta i uklanjanje deponija i smeća, izgrađenih, postavljenih ili ostavljenih suprotno odredbama ovog zakona;

3. da naredi rušenje i uklanjanje ograda, drveća, zasada, građevinskog i drugog materijala i natpisa podignutih, ostavljenih ili postavljenih suprotno odredbama ovog zakona;
4. da naredi rušenje i uklanjanje objekata, cjevovoda, vodovoda, instalacija sa javnog puta, njegovog dijela ili putnog objekta i putnog pojasa, osim objekata cjevovoda, vodovoda i instalacija za koje je ustanovljeno pravo službenosti, pravo korišćenja ili drugo pravo određeno zakonom;
5. da zabrani radove koje se izvode u neposrednoj blizini javnog puta, njegovog dijela i putnog objekta, a koji mogu ugroziti njegovu stabilnost i bezbjednost saobraćaja;
6. da zabrani saobraćaj na javnom putu vozilu kojim se obavlja vanredni prevoz bez posebne dozvole;
7. da naredi postavljanje fizičkih prepreka kojima se omogućava priključenje na javni put bez predhodo pribavljene saglasnosti organa uprave, odnosno građevinske dozvole.

Napomena:

Propisima jedinica lokalne samouprave poslovi i zadaci inspektora za puteve utvrđeni su kao poslovi i zadaci komunalnog policajca ili komunalnog policajca – inspektora za puteve.

3. Inspektor za drumski saobraćaj

Članom 104-106 **Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju** propisano je da inspektor za puteve ima sledeća nadležnosti, odnosno ovlašćenja:

- da pregleda: motorna vozila, autobuske stanice, glavna autobuska stajališta, autobuska stajališta, teretne stanice, ugovore, prevozne isprave, licence, izvode licenci, dozvole, odobrenja, rješenja, redove voženje i drugu dokumentaciju koja omogućava uvid u poslovanje prevoznika, lica koje upravlja autobuskom stanicom, glavnim autobuskim stajalištem ili teretnom stanicom, kao i utvrđivanje identiteta tog lica;
- da naredi otklanjanje nedostataka u vezi ispunjavanja propisanih uslova za obavljanje javnog prevoza putnika i tereta; prevoza za

sopstvene potrebe, uslova za rad autobuskih stanica, uredne kontrole tehničke ispravnosti vozila, pridržavanje reda vožnje, izvršavanja zadataka i poslova stručnog i voznog osoblja:

Pored upravnih mjera i radnji propisanih Zakonom o inspekcijskom nadzoru, inspektor za saobraćaj preduzima i sledeće upravne mjere i radnje:

1. isključi vozilo kojim se vrši javni prevoz putnika i tereta, odnosno prevoz za sopstvene potrebe suprotno ovom zakonu i drugim propisima, odredi mjesto mjesto parkiranja vozila, oduzme saobraćajnu dozvolu i registarske tablice u trajanju od 48 sati, a u slučaju ponovnog isključivanja vozila u trajanju sedam dana, odnosno do 30 dana ukoliko zabranjenu radnju ponovi, pri čemu sve posledice i troškove nastale u vezi isključenja snosi prevoznik;
2. zabrani: vršenje prevoza u drumskom saobraćaju i korišćenje objekata i sredstava, ako se prevoz obavlja, odnosno objekti i sredstva koriste suprotno propisima;
3. privremeno oduzme dozvolu za prevoz ukoliko posumnja u njenu ispravnost, odnosno ukoliko prevoznik obavlja prevoz suprotno ovom zakonu ili međunarodnom ugovoru o čemu bez odlaganja obavještava organ uprave.

Napomena:

Propisima jedinica lokalne samouprave ovlašćenja i odgovornosti inspektora za saobraćaj utvrđeni su kao poslovi i zadaci komunalnog policajca ili komunalnog policajca – inspektora za drumski saobraćaj.

Ovlašćenja i odgovornosti komunalnog policajca utvrđena su odlukama jedinica lokalne samouprave, kojima se propisuje način i uslovi organizovanja poslova u vršenju komunalnih djelatnosti; uslovi za korišćenje komunalnih usluga, odnosno proizvoda donijetih na osnovu Zakona o komunalnim djelatnostima, Zakona o putevima, Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju, Zakona o zaštiti dobrobiti životinja, Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini kao i drugih zakona kao što su: Zakon o etažnoj svojini i dr.

IV PROPISI I DRUGI AKTI JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Nadležnosti komunalne policije utvrđene su u odlukama jedinica lokalne samouprave, kojima se uređuje:

- organizovanje komunalne policije;
- način selekcije i prikupljanja otpada radi reciklaže, održavanja čistoće, iznošenje i odlaganje komunalnog otpada;
- uslovi i način snabdjevanje vodom za piće, sanitarne potrebe, pojenje stoke i sl., kupanje i rekreaciju u površinskim vodama, gašenje požara, obavljanje poslova zaštite ljudi i dobara;
- održavanje, korišćenje i zaštita seoskih vodovodima;
- održavanje, korišćenje i zaštita javnih kupališta;
- odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda;
- opšti uslovi korišćenja, čuvanja i održavanja komunalnih objekata, održavanja čistoće;
- uslovi i način obavljanja dimnjačarske djelatnosti;
- način i uslovi održavanje i korišćenja pijaca;
- bezbjednost saobraćaja na lokalnim putevima;
- održavanje i zaštita opštinskih i nekategorisanih puteva;
- uslovi, način i postupak za prekopavanje ulica, saobraćajnica i drugih javnih površina;
- uslovi i način sahranjivanja, uređivanje i održavanje groblja;
- radno vrijeme za obavljanje djelatnosti;
- uslovi i način obavljanja prevoza putnika u gradskom i prigradskom linijskom drumskom saobraćaju;
- uslovi i način obavljanja prevoza putnika u unutrašnjem drumskom saobraćaju turističkim vozom, zaprežnim ili sličnim vozilima;
- uslovi za obavljanje posebnog linijskog prevoza;
- uslovi, organizacija i način obavljanja auto-taksi prevoza;
- uslovi, način i postupak za postavljanje i uklanjanje privremenih objekata;
- uslovi, način i postupak za postavljanje i uklanjanje montažnih objekata privremenog karaktera;
- kućni red u stambenim zgradama;
- uslovi i način držanja domaćih životinja;

- uslovi i način držanja kućnih ljubimaca, način postupanja sa napuštenim i izgubljenim životinjama (kućnim ljubimcima), način zbrinjavanja i kontrole njihovog razmnožavanja;
- upotreba opštinskih simbola;
- nazivi trgova, naselja i ulica;
- uslovi, način i postupak postavljanja i uklanjanja privremenih objekata (montažni objekti, tende, ograde, oglasni panoji i dr.).

VI NEKI PRIMJERI POSLOVA OBEZBJEĐENJA KOMUNALNOG REDA U NADLEŽNOSTI KOMUNALNE POLICIJE

Vodosnabdjevanje:

- funkcionisanje i ispravnost vodovodne mreže (izlivanje vode iz vodovodnog sistema);
- funkcionisanje i ispravnost javnih česmi, fontana, vodoskoka i dr.;
- uredno snabdjevanje vodom i poštovanje reda prvenstva;
- funkcionisanje i ispravnost seoskih vodovoda, zajedničkih bunara i dr.;
- funkcionisanje i ispravnost javnih bunara.

Upravljanje otpadnim vodama:

- funkcionisanje i ispravnost kanalizacione mreže (izlivanje otpadnih i atmosferskih voda iz kanalizacionog sistema);
- funkcionisanje i ispravnost kolektora otpadnih voda.

Javne površine:

- uređivanje, održavanje i zaštita javnih površina: zelenih, rekreacionih, sportskih i dr.;
- zauzimanje javne površine predmetima;
- ostavljanje predmeta na javnim površinama;
- održavanje čistoće na javnim površinama;
- održavanje javnih kupališta (održavanje čistoće, sanitarni čvorovi).

Prevoz putnika:

- red vožnje i poštovanje reda vožnje;
- uređenost i održavanje autobuskih stanica i stajališta;
- održavanje čistoće prevoznog sredstva;
- uređenost taksi-stajališta.

Lokalni putevi:

- zaštita lokalnih puteva, u skladu sa čl. 64, 66, 68, 69, 71, 73 iz Zakona o putevima.

Javna čistoća:

- postavljanje i redovano održavanje posuda za odlaganje komunalnog otpada;
- održavanje čistoće na ulicama, u naseljima i dr.;
- održavanje komunalnih objekata (žardinjere, rampe i dr.);
- poštovanje vremena iznošenja i odvoženja otpada;
- održavanje deponija;
- održavanje pijaca;
- održavanje parking prostora
- i dr.

Javna rasvjeta:

- postavljanje i održavanje komunalnih objekata javne rasvjete.

Radno vrijeme:

- pridržavanje propisanog radnog vremena.

Održavanje groblja:

- uređivanje i održavanje čistoće groblja,
- radno vrijeme kapele;
- i dr.

Parkiranje:

- na javnim površinama na kojima nije predviđeno zaustavljanje ili parkiranje, odnosno na površinama koje nijesu utvrđene u čl. 56-66. Zakona o bezbjednosti putevima.

Buka:

- prekoračenje utvrđenih granica buke.

VI ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

1. Zakon o lokalnoj samoupravi utvrđuje nadležnost komunalne policije u **obezbeđuju komunalnog reda** u oblastima: parkiranja, deponovanja otpada, snadbijevanja vodom, odvođenje otpadnih i atmosferskih voda, javne čistoće, javne rasvjete, održavanja pijaca, parkova, zelenih površina, saobraćajnih oznaka i signalizacije, sahranjivanja, lokalnih puteva, buke, radnog vremena, prevoza putnika u gradskom i prigradskom saobraćaju, auto-taksi prevoza, pruža informativne usluge građanima i vrši druge poslove iz nadležnosti opštine propisane zakonom i odlukom skupštine.

Međutim, „**komunalni red**”, kao pojam, nije definisan u Zakonu o komunalnim djelatnostima, kao što nijesu definisani ni pojam „**obezbjeđenje komunalnog reda**”, odnosno poslovi komunalne policije koja obezbjeđuje komunalni red, tj. ovlašćenja i odgovornosti komunalnog policajca.

Iz navedenih razloga, u praksi komunalna policija je preuzela sve nadležnosti komunalne inspekcije, koje su joj utvrđene prema Zakonu o komunalnim djelatnostima. Imajući u vidu, rješenja iz Zakona o komunalnim djelatnostima, postavlja se pitanje da li se obezbjeđenje komunalnog reda može u potpunosti poistovjetiti sa vršenjem nadzora u obavljanju komunalnih djelatnosti.

2. Inspeksijski nadzor je oblik upravnog nadzora koji vrše inspektori neposrednom kontrolom akata, upravnih i drugih mjera i radnji nadziranih subjekata u pogledu pridržavanja zakona, drugih propisa i opštih akata, sa ciljem da se utvrđene nepravilnosti usklade sa propisima.

Polazeći od pojma inspeksijskog nadzora, može se konstatovati da su njegove bitne karakteristike sledeće: da je to vrsta upravnog nadzora i da je to, po pravilu, spoljni oblik nadzora. S tim u vezi, neophodno je ukazati da inspeksijski nadzor vrši posebna kategorija službenika – inspektori koji raspolažu ovlašćenjima za donošenje upravnih akata i preduzimanje upravnih radnji i mjera.

Inspeksijski nadzor obuhvata širok krug subjekata nadzora. Neposredan uvid predstavlja osnovni metod rada i postupanja inspektora. Cilj ovog nadzora jeste obezbjeđenje zakonitosti rada i

preduzimanja odgovarajućih mjera i aktivnosti u otklanjanju utvrđenih nepravilnosti subjekata nadzora.

Ako se ima u vidu predhodno, postavlja se pitanje da li komunalni policajac treba da ima isti obim i sadržaj ovlašćenja i nadležnosti kao i inspektor ili obim njegovih ovlašćenja u postupanju treba da bude takav da se obezbjeđuje operativno djelovanje i preduzimanje mjera u cilju obezbjeđenja komunalnog reda.

U kontekstu toga, neophodno je sagledati pitanje o shodnoj primjene odredaba Zakona o inspeksijskom nadzoru u postupanju komunalnog policajca. Naime, činjenica je da u praksi komunalni policajci neposredno primjenjuju odredbe Zakona o inspeksijskom nadzoru, u svim postupanjima, na koji način je došlo do potpunog izjednačavanja poslova komunalne policije sa poslovima odgovarajućih nadležnih inspekcija (za puteve, drumski saobraćaj, obavljanje komunalnih djelatnosti i dr), te utvrđivanja istih u nadležnost komunalne policije. Poslovi komunalnog inspektora u praksi su organizovani kao poslovi komunalnog policajca, dok su poslovi inspektora za drumski saobraćaj i inspektora za puteve organizovani u okviru službe komunalne policije kao poslovi komunalnog policajca – inspektora za drumski saobraćaj i komunalnog policajca – inspektora za puteve.

Zbog svega gore navedenog, dovodi se u pitanje ostvarivanje odredbi iz materijalnih zakona kojima se utvrđuju prava i dužnosti, tj. ovlašćenja: komunalnog inspektora, inspektora za drumski saobraćaj i inspektora za puteve.

3. Analizom navedenih zakonskih propisa može se konstatovati da isti međusobno nijesu usklađeni po pitanju vršenja inspeksijskog nadzora, iz čega proizilaze brojne dileme, kao što su: način njihovog organizovanja u okviru komunalne policije, kao i razgraničenje poslova komunalne policije u odnosu na poslove inspektora utvrđenim u posebnim zakonima, kao što su:

- Zakon o komunalnim djelatnostima – inspeksijski nadzor obavlja komunalni inspektor;
- Zakon o putevima – inspeksijski nadzor iz nadležnosti lokalne samouprave obavlja organ lokalne uprave nadležan za poslove saobraćaja;
- Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima – inspeksijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na

- osnovu istog iz nadležnosti lokalne samouprave obavlja nadležni organ lokalne uprave;
- Zakon o prevozu u drumskom saobraćaju – inspekcijski nadzor iz nadležnosti lokalne samouprave obavlja inspekcijski organ lokalne uprave nadležan za poslove saobraćaja;
  - Zakon o etažnoj svojini, u odnosu na odluku o kućnom redu, posredno se može izvesti zaključak da nadzor vrši komunalna inspekcija – komunalna policija;
  - Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini – inspekcijski nadzor iz nadležnosti lokalne samouprave obavlja organ lokalne uprave nadležan za poslove komunalne policije, preko komunalnog inspektora, u skladu sa zakonom.

Napomena: Navedenim zakonima definisani su poslovi inspekcijskog nadzora, ali ne i poslovi komunalne policije odnosno poslovi obezbjeđenja komunalnog reda.

4. U cilju eliminisanja navedenih neusklađenosti zakonskih propisa i jasnog određivanja nadležnosti komunalne policije neophodno je, čim prije, pristupiti donošenju ili izmjenama i dopunama sledećih zakona: Zakona o komunalnim djelatnostima, Zakona o putevima, Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju, Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini...

Polazeći od toga da se Zakonom o komunalnim djelatnostima propisuje koje djelatnosti se smatraju komunalnim djelatnostima i vršenje nadzora i kontrole u ovim oblastima od strane komunalnog inspektora, neophodno je da se pristupi izmjenama navedenog zakona i jasno definiše pojmovi: komunalni red, obezbjeđenje komunalnog reda, kao i da se ustanovi pojam „komunalna policija“ i precizno i jasno utvde prava i ovlašćenja iste u pogledu obezbjeđivanja komunalnog reda.

5. Nakon usaglašavanja zakonskih propisa, stvoriće se uslovi da jedinice lokalne samouprave preispitaju svoje propise iz ove oblasti i da na jasan i precizan način utvrde nadležnosti, tj. ovlašćenja i odgovornosti komunalnog policajca u ovim djelatnostima, i saglasno tome, potrebne uslove u pogledu stručne sprema za vršenje navedenih poslova.